

Jordarbeidet Arenosol fra Indre Fosen (foto: Siri Svendgård-Stokke / NIBIO).

Arenosol

Arenosol er en selvdrenert jord med høyt sandinnhold. Jorda har liten evne til å lagre vann og lavt til moderat høyt innhold av organisk materiale. Arealer med Arenosol er tidlig klare for jordarbeiding om våren.

KJENNETEGN

Navnet Arenosol kommer av det latinske ordet arena som betyr sand. Arenosols består av sand eller svakt siltholdig sand som går dypere enn en meter. Overflatesjiktet kan ha andre teksturer enn sand og har lavt til moderat innhold av organisk materiale. Det vanligste opphavsmaterialet er sandige løsmasser som strand-, elv-, breelv- eller vindavsetninger. Arenosol er en utbredt jordgruppe langs kysten, for eksempel i Lofoten.

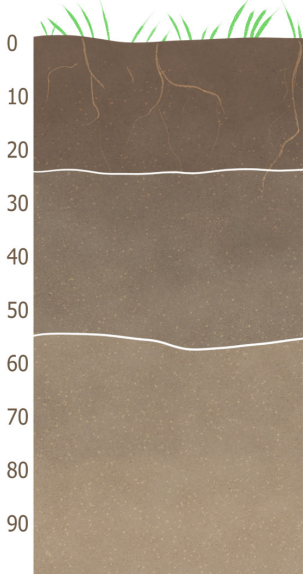

SAND

Arenosol er en av jordgruppene som kjennetegnes av manglende jordsmonnutvikling og jordstruktur under overflatesjiktet. Det vil si at jord ikke er stabilt bundet sammen i aggregater, og jorda kan dermed være utsatt for sandflukt.

Jordbor med jord som hovedsakelig inneholder sand. Denne jorda faller lett fra hverandre (foto: Åge Nyborg / NIBIO).

Illustrasjon og beskrivelse av sjiktene i én type Arenosol: Dystric Arenosol. Dystric viser til næringsfattig opphavsmateriale (illustrasjon: Nora Hua Ly Kok / NIBIO) og foto: ESNB (2005)).

DYSTRIC ARENOSOL			
Illustrasjon	Sjikt	Beskrivelse	Bilde
	Ap	0-25 cm Plogsjikt med lavt til middels innhold av organisk materiale, siltig sand	
	Bw	25-55 cm Selvdrenert jord uten struktur, sand	
	C	55 cm og dypere Selvdrenert jord uten struktur, sand	

Jordsmonndannelse

Jord er en ikke-fornybar ressurs som dannes under påvirkning av de jordsmonnsdannende faktorene opphavsmateriale, topografi, klima, organismer og menneskelig aktivitet, over tid.

Landskap i Vestvågøy som er preget jordgruppa Arenosol (foto: Siri Svendgård-Stokke / NIBIO).

* De 15 jordgruppene som inngår i det norske jordkartleggingsprogrammet er Anthrosol, Arenosol, Cambisol, Fluvisol, Gleysol, Histosol, Leptosol, Luvisol, Phaeozem, Planosol, Podzol, Regosol, Stagnosol, Technosol og Umbrisol.

Kilder: European Soil Bureau Network European Commission (2005), Soil Atlas of Europe

VEKSTFORHOLD

Sand har liten evne til å holde på og lagre vann. Dette gjør jorda selvdrenert, men kan også gi problemer med vanntilgang for planter. Med få unntak er Arenosol en næringsfattig jord med liten evne til å holde på næringsstoffer. Tilførte næringsstoffer og sprøytemidler kan fort vaskes ned til grunnvannet. Arenosol er tidlig lagelig for jordarbeiding om våren og med vanning er den godt egnet til tidligproduksjoner og grønnsaker.

Det nasjonale jordkartleggingsprogrammet bruker en fornorsket versjon av klassifikasjonssystemet World Reference Base for Soils (2014). Les mer om jordkartlegging på nibio.no/tema/jord/jordkartlegging.

Jord klassifiseres i 15 ulike jordgrupper*. Jordgruppene er vist i kartet *Jordsmonnklassifikasjon* på kilden.nibio.no og hver jordgruppe er presentert i en NIBIO POP.

Materialet som ligger til grunn for denne POP-en baserer seg på tekst som er publisert på NIBIOs nettside om temakartet *Jordsmonnklassifikasjon* og på erfaringer som er gjort som jordkartleggere.

FORFATTER:

Nora Hua Ly Kok og Siri Svendgård-Stokke, avdeling jordkartlegging, divisjon Kart og statistikk